

Stanowisko

Komisji Skarg, Wniosków i Petycji Rady Gminy Ciechanów

z dnia 23 kwietnia 2026 r.

**w sprawie pomników przyrody lub w sprawie aktualizacji danych pomników przyrody
znajdujących się na terenie Gminy Ciechanów.**

Na podstawie art. 18 ust. 2 pkt 15 oraz art. 18b ust. 1 ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (Dz. U. z 2025 r. poz. 1153 ze zm.) oraz art. 9 ust. 2 ustawy z dnia 11 lipca 2014 r. o petycjach (Dz. U. z 2018 r. poz. 870 ze zm.), Komisja Skarg, Wniosków i Petycji Rady Gminy Ciechanów, po rozpatrzeniu petycji z dnia 19 marca 2026 r. wniesionej przez Dariusza Majewskiego, przedstawia poniższe stanowisko.

Ustalenia faktyczne

1. Petycja dotyczyła dwóch postulatów:

- aktualizacji prawa miejscowego w zakresie funkcjonowania 8 pomników przyrody, wyeliminowania niejasności w ilości pomników przyrody brak dębu szypułkowego (1A), tj. podjęcie uchwały lub uchwał Rady Gminy w sprawie pomników przyrody znajdujących się na terenie Gminy Ciechanów w celu dostosowania prawa miejscowego do aktualnych przepisów wynikających z ustawy o ochronie przyrody i wyeliminowania niejasności w zakresie sprawującego nadzór,
- wydania stosownego polecenia lub przyjęcie uchwały zobowiązującej organ wykonawczy do cyklicznego przedstawiania Radzie Gminy – nie rzadziej niż raz na rok lub raz na dwa lat raportu dotyczącego aktualnego stanu pomników przyrody, obejmującego ocenę ich zdrowotności, kompletności oznakowania, stanu otoczenia oraz potrzeb w zakresie niezbędnych prac pielęgnacyjnych,

2. Urząd Gminy Ciechanów w odpowiedzi z dnia 19 marca 2026 roku poinformował, że:

- Gmina od 2020 roku prowadzi czynności zmierzające do zaktualizowania wykazu pomników przyrody znajdujących się na terenie gminy Ciechanów, co pozwoli na jednoczesne podjęcie uchwały dotyczącej aktualizacji stanu prawnego w zakresie sprawującego nadzór oraz wyeliminowanie niejasności w zakresie ilości pomników na terenie gminy, tj. aktualne zestawienie istniejących pomników przyrody skutkujące przejrzystością i jasnością danych w CRFOP.
- Pomnik przyrody, dąb szypułkowy w Rutkach-Borkach (dz. nr ewidencyjny 323) został zniesiony przez GDOŚ omyłkowo. W zestawieniu, które zostało przesłane 24.10.2023 r., do Generalnej Dyrekcji Ochrony Środowiska, dane dotyczące innego pomnika przyrody w m. Rutki-Borki (Grusza), tj. nr i data podjęcia uchwały znoszącej status pomnika, zostały powielone w wierszu dot. pomnika w Rutkach-Borkach znajdującego się na działce nr 323. Jednakże, do zestawienia zostały wysłane skany uchwał Rady Gminy znoszących statusy pomników przyrody – co nie zostało zweryfikowane przez GDOŚ. GDOŚ dnia 14 lipca 2025

r., odpowiadając na e-maila z dn. 24.10.2023 r., poinformowała gminę, że szczegółowo przeanalizowała tabelę i przesłane uchwały i zostały naniesione zmiany. Błędem ze strony gminy było niezastosowanie zasady ograniczonego zaufania. Tym samym, istotne jest zwrócenie uwagi, na brak wspomnianego pomnika przyrody w m. Rutki-Borki w CRFOP, co pozwoli na ujęcie pomnika w uchwale aktualizującej istniejące pomniki przyrody na terenie gminy Ciechanów.

- Rada Gminy Ciechanów, w treści uchwały w sprawie aktualizacji stanu prawnego pomników przyrody położonych na terenie Gminy Ciechanów, wprowadzi bardziej szczegółowe zapisy dotyczące ochrony pomników przyrody, co zapewni odpowiednią realizację zadań z ochrony środowiska. Jednocześnie Rada Gminy pragnie zaznaczyć, że pomimo braku aktualizacji stanu prawnego, Wójt Gminy Ciechanów rzetelnie sprawuje nadzór nad istniejącymi pomnikami przyrody, nie obarczając odpowiedzialnością za pomniki przyrody innych instytucji czy osób prywatnych.

Ocena Komisji

Komisja Skarg, Wniosków i Petycji Rady Gminy Ciechanów, po zapoznaniu się z treścią petycji oraz stanowiskiem Urzędu Gminy Ciechanów, uznaje petycję w sprawie pomników przyrody lub w sprawie aktualizacji danych pomników przyrody znajdujących się na terenie Gminy Ciechanów **za bezzasadną**:

- Prowadzone działania w zakresie aktualizacji wykazu pomników przyrody: Urząd Gminy Ciechanów od 2020 roku systematycznie podejmuje działania mające na celu aktualizację wykazu pomników przyrody na terenie gminy. Już podjęto kroki w celu wyeliminowania nieścisłości i zaktualizowania danych, co oznacza, że sprawa jest w toku i realizowana zgodnie z obowiązującymi przepisami.

- Poprawność procesu weryfikacji i korekty danych: Gmina przesłała niezbędne dokumenty, w tym skany uchwał znoszących status pomników, które zostały szczegółowo przeanalizowane przez GDOŚ. Błąd, jaki wystąpił w zestawieniu dotyczącym pomnika w Rutkach-Borkach, został rozpoznany i skorygowany, a odpowiednie działania zostały podjęte, co świadczy o rzetelności i dbałości o poprawność danych.

- W art. 6 ust. 1 pkt 6 ustawy z dnia 16 kwietnia 2004 r. o ochronie przyrody (dalej u.o.p.) wskazano, że formami ochrony przyrody są pomniki przyrody. Zgodnie z art. 91 pkt 4 u.o.p., organami w zakresie ochrony przyrody są między innymi wójt, burmistrz albo prezydent miasta. W treści przedstawionej petycji wskazano, że na terenie Gminy Ciechanów ustanowionych zostało 8 pomników przyrody. Zdaniem jej autora, wskazane pomniki przyrody „zostały utworzone przez organy, który już nie istnieje lub nie posiadają kompetencji do zarządzania pomnikami przyrody albo w akcie ustanawiającym nie wskazano sprawującego nadzór”, co w jego ocenie powoduje konieczność podjęcia w tym przedmiocie odpowiedniej uchwały przez Radę Gminy, czyli „dostosowania prawa miejscowego do aktualnych przepisów wynikających z ustawy o ochronie przyrody i wyeliminowania niejasności w zakresie sprawującego nadzór”. Odnosząc się do powyższego, podkreślić należy, że zgodnie z treścią art. 153 u.o.p. „formy ochrony przyrody, o których mowa w art. 6 ust. 1 pkt 1-4 i 6-10, utworzone lub wprowadzone przed dniem wejścia w życie ustawy stają się formami ochrony przyrody w rozumieniu niniejszej ustawy”. Tym samym, wyjaśnić należy, że pomniki przyrody ustanowione na podstawie przepisów obowiązujących przed wejściem w życie w/w ustawy są

nimi nadal i nie ma potrzeby aktualizacji aktów prawnych, na podstawie których zostały one ustanowione. Brak jest również innych regulacji, które nakazywałyby wprowadzić zmiany do aktów na podstawie których zostały uprzednio ustanowione pomniki przyrody. Obowiązek sprawowania opieki przez organy administracji na szczeblu lokalnym nad pomnikami przyrody wynika z art. 45 ust. 2 pkt 1 u.o.p, zaś wszystkie podejmowane działania regulują: art. 7 ust. 1 pkt 1 i 18 ust. 2 pkt 15 ustawy o samorządzie gminnym.

W zakresie przedkładania raportu o stanie pomników, nie istnieje podstawa prawna, która obliguje Wójta do przedstawiania raportu stanu pomników przyrody Radzie Gminy. Rada Gminy nie posiada bowiem kompetencji, aby nakazywać Wójtowi podejmowanie czynności, które nie wynikają z przepisów prawa.

Pouczenie

Zgodnie z art. 13 ust. 2 ustawy z dnia 11 lipca 2014 r. o petycjach (Dz. U. z 2018 r. poz. 870 ze zm.), sposób załatwienia petycji nie może być przedmiotem skargi.

Przewodnicząca Komisji
Katarzyna Kaliszewska
Katarzyna Kaliszewska